

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 105

www.parlament.md

21 Septembrie 2016

VB nr. 039/16

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
str. A. Lăpușneanu, nr. 28,
Chișinău, MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

privind controlul constituționalității unor prevederi din Codul electoral al Republicii Moldova, Legea Nr. 1381 din 21.11.1997 prezentată în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție și în conformitate cu prevederile articolului 25 lit. g) din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională, ale articolelor 38 alin. (1) lit. g) și 39 din Codul Jurisdicției Constituționale, Legea nr. 502-XIII din 16 iunie 1995.

Valeriu Ghilețchi

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA		
INTRARE NR. <u>111a</u>		
<u>21</u>	<u>09</u>	<u>20</u> <u>16</u>

I. AUTORUL SESIZĂRII

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova, Valeriu GHILEȚCHI

Republica Moldova, MD-2073, mun. Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 105
tel. 069077772, valeriu.ghiletschi@parlament.md

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect verificarea constituționalității următoarelor prevederi din Codul electoral al Republicii Moldova, Legea Nr. 1381 din 21.11.1997:

1. Alineatul (6) de la articolul 42, care are următoarele prevederi:

„Persoana care colectează semnăturile alegătorilor semnează fiecare foaie din listele de subscripție în prezența conducătorului autorității administrației publice locale pe al cărei teritoriu s-au colectat semnăturile. La sfârșitul fiecărei foi din listele de subscripție, colectorul face o mențiune, atestând faptul că semnăturile au fost colectate de el personal și că el confirmă autenticitatea semnatarilor, apoi semnează. Lista de subscripție se autentifică prin aplicarea, pe fiecare foaie, a ștampilei autorității administrației publice locale respective.”

Din acest alineat contestăm următoarele expresii:

- „**în prezența conducătorului autorității administrației publice locale pe al cărei teritoriu s-au colectat semnăturile**” și
- „**Lista de subscripție se autentifică prin aplicarea, pe fiecare foaie, a ștampilei autorității administrației publice locale respective**”.

2. Din articolul 102 contestăm următoarele prevederi:

- sintagma „**din cel puțin jumătate din numărul unităților administrativ-teritoriale de nivelul doi ale Republicii Moldova**” de la alineatul (1);
- alineatul (2), care prevede următoarele: „**Se consideră conforme cu alin. (1) unitățile administrativ-teritoriale de nivelul doi ale Republicii Moldova în care au fost colectate nu mai puțin de 600 de semnături**”;

3. Ultima prevedere de la alineatul (3) al articolului 156, care stabilește listele de subscripție care sunt considerate nule și neavenite, acesta având următorul conținut:

„listele care nu au fost autentificate prin aplicarea ștampilei autorității administrației publice locale respective”.

III. CADRUL NORMATIV PERTINENT

III.I CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA

4. Articolul 16 Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

5. Articolul 38 Dreptul de vot și dreptul de a fi ales prevede la alineatul trei:

(3) Dreptul de a fi aleși le este garantat cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot, în condițiile legii.

III.II CODUL ELECTORAL:

6. Articolul 12. Dreptul de a fi ales

Dreptul de a fi aleși îl au cetățenii Republicii Moldova cu drept de vot care întrunesc condițiile prevăzute de prezentul cod.

IV. ARGUMENTE PRIVIND NECONSTITUȚIONALITATEA NORMEI CONTESTATE

Cota de minimum 600 semnături

7. Condiția ca numărul minim de semnături din fiecare dintre cele cel puțin jumătate din numărul total al unităților administrativ teritoriale de nivelul doi să fie de 600 este una inechitabilă și nu corespunde spiritului Constituției, deoarece restrânge dreptul constituțional de a fi ales al cetățeanului Republicii Moldova.

8. Dacă în susținerea unui candidat ar semna în listele de subscripție, de exemplu, câte 300 de cetățeni din toate unitățile administrativ-teritoriale de nivelul doi, atunci din toate unitățile administrativ-teritoriale ale țării, o asemenea susținere ar fi mult mai reprezentativă decât cea de 600 din doar o doime a acestor unități administrativ-teritoriale.

9. Unitățile administrativ-teritoriale de nivelul doi sunt diferite ca mărime și număr de populație. Impunerea unui număr egal de semnături fără a ține cont de mărimea acestor unități pune candidații în condiții practic imposibile de îndeplinit.

10. În particular, candidații independenți sunt puși în condiții inegale cu cei ai partidelor politice. Deși actualul Cod electoral, în special al. (2) art.86, al. (3) art.87, face deosebire între candidații independenți și cei care reprezintă partidele politice, în cadrul alegerilor prezidențiale nu se ține cont de acest lucru.

11. Astfel, actuala normă ce impune cota numerică de 600 de semnături minimum dintr-o unitate administrativ-teritorială de nivelul doi, are un efect ce contravine scopului pentru care a fost adoptată – asigurarea reprezentativității susținerii pentru candidații la funcția de președinte. În opinia noastră la completarea listelor de subscripție trebuie să se țină cont de numărul semnăturilor acumulate din diferite unități administrativ-teritoriale, dar nu de repartizarea teritorială cu indicarea exactă a numărului minim de semnături.

Obligativitatea ștampilei primăriei și autentificarea listelor de subscripție în prezența primarului

12. Alineatul (6) de la articolul 42 din Codul electoral și ultima prevedere de la alineatul (3) al articolului 156 din Codul electoral creează un pericol real pentru exercitarea dreptului constituțional de a fi ales al cetățeanului Republicii Moldova.

13. Completarea listelor de subscripție trebuie făcută într-un termen destul de restrâns, stabilit de Codul electoral. Faptul că operativitatea lucrului cu aceste liste depinde de primarii localităților este inadmisibil. Aproape toți primarii în Republica Moldova sunt angajați politic. Astfel, aceștia ar putea în mod discreționar să favorizeze unii potențiali candidați la funcția de Președinte și să-i dezavantajeze pe alții, invocând diverse motive formale, precum cel de verificare dacă oamenii cu adevărat au semnat.

14. În opinia mea, dreptul constituțional fundamental de a fi ales trebuie să fie garantat nu doar prin Constituție, ci și prin modul în care este formulată legislația, în particular Codul electoral.

15. Merită menționat și faptul că, Comisia Electorală Centrală dispune de Registrul electronic al alegătorilor, fapt ce le permite să verifice autenticitatea datelor persoanelor care au semnat în listele de subscripție fără ca să aibă nevoie de ștampila primăriilor. Mai mult ca atât, Republica Moldova se aliniază tot mai mult la standardele europene, fapt care recent a dus la anularea obligativității folosirii ștampilelor.

16. În opinia mea, alineatul (6) de la articolul 42 din Codul electoral și ultima prevedere de la alineatul (3) al articolului 156 din Codul electoral nu asigură garantarea dreptului de a fi ales și nici egalitatea în fața legii, ci pune în pericol dreptul și libertatea respectivă. Astfel, considerăm că acestea sunt neconstituționale.

17. Totodată, în contextul în care raioanele de est ale țării sunt în afara controlului constituțional al Republicii Moldova și nu există autorități publice locale care ar fi în drept să autentifice semnăturile, peste 200 de mii de cetățeni moldoveni din regiunea transnistreană pierd automat posibilitatea de a semna în susținerea unui candidat la alegerile prezidențiale. În opinia mea, faptul că alegătorii din regiunea transnistreană pot vota la alegeri, dar nu pot aplica semnături în susținerea candidaților, reprezintă o încălcare gravă a drepturilor cetățenilor din raioanele de est ale țării.

18. Mai mult, atragem atenția la formularea defectuoasă a prevederii de la alineatul (2) al articolului 102 din Codul electoral: „Se consideră conforme cu alin. (1) unitățile administrativ-teritoriale de nivelul doi ale Republicii Moldova în care au fost colectate nu mai puțin de 600 de semnături”.

Din text nu rezultă clar dacă legislatorul s-a referit la corectitudinea listelor de subscripție sau la unitățile administrativ-teritoriale de nivelul doi.

V. Solicitarea autorului sesizării

19. Pornind de la cadrul normativ invocat mai sus și bazându-mă pe argumentele prezentate în prezenta sesizare, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, art. 4 alin (1) lit a) și art. 25 lit g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 4 alin (1) lit a) din Codul jurisdicției constituționale

Solicit respectuos Înaltei Curți de Jurisdicție Constituțională:

i) Admiterea prezentei sesizări și examinarea ei în regim de urgență;

ii) Declararea neconstituțională a prevederilor, verificarea constituționalității ale cărorora am solicitat-o respectuos prin prezenta sesizare și anume:

- expresiile „**în prezența conducătorului autorității administrației publice locale pe al cărei teritoriu s-au colectat semnăturile**” și „**Lista de subscripție se autentifică prin aplicarea, pe fiecare foaie, a ștampilei autorității administrației publice locale respective**” de la alineatul (6) al articolului 42 din Codul electoral;
- sintagma „**din cel puțin jumătate din numărul unităților administrativ-teritoriale de nivelul doi ale Republicii Moldova**” de la alineatul (1) al articolului 102 din Codul electoral;
- prevederea „**Se consideră conforme cu alin. (1) unitățile administrativ-teritoriale de nivelul doi ale Republicii Moldova în care au fost colectate nu mai puțin de 600 de semnături**” de la alineatul (2) al articolului 102 din Codul electoral;
- următoarea prevedere din la alineatul (3) al articolului 156 din Codul electoral: „**listele care nu au fost autentificate prin aplicarea ștampilei autorității administrației publice locale respective**”.

*Cu cea mai înaltă considerație pentru Înalta Curte,
deputat în Parlamentul Republicii Moldova*

Valeriu Ghilețchi